

13. Umění a kultura

Изкуство и култура

13.1. Divadlo Театър

balet *м.* балет: **klasický** ~ класически балет

baletka *ж.* балерина

baletní *прил.* балетен: ~ **mistr** балетмайстор

činohra *ж.* драма

divadelní *прил.* театрален: ~ **soubor** театрална трупа; състав на театър; ~ **představení** театрално представление, спектакъл

divadlo *ср.* театър: **loutkové** ~ куклен театър; **ochotnické** ~ любителски театър; **zájezdové** ~ пътуващ театър

drama *ср.* драма: **romantické** ~ романтична драма

herec *м.* актьор, артист: **divadelní** ~ театрален, драматичен артист; **filmový** ~ киноартист

herečka *ж.* актриса

hlediště *ср.* зрителна зала, зала за зрители (в театър)

hra *ж.* пиеса: **divadelní** ~ пиеса

jeviště *ср.* сцена

komedie *ж.* комедия

kostým *м.* костюм

kulisy *ж. мн.* кулиси

lístek *м.* билет: ~ **do divadla** билет за театър

obecenstvo *ср.* публика

obsazení *ср.* актьорски състав

opera *ж.* опера

opereta *ж.* оперета

opona *ж.* завеса: **spustit** ~ **u** спусна завесата

předprodej *м.* предварителна продажба на билети

představení *ср.* представление, спектакъл: **divadelní** ~ театрално представление; **ochotnické, dětské** ~ любителско, детско представление; ~ **se nekoná** спектакълът няма да се състои

přestávka *ж.* антракт

řada *ж.* ред (редица от столове): **sedět v první** ~ě седа на първи ред

sedadlo *ср.* седалка

šatna *ж.* гардероб

úloha *ж.* роля

uvaděčka *ж.* разпоредителка

zkouška *ж.* репетиция: **generální** ~ генерална репетиция

13.2. Kino a film Кино и филм

ateliér *м.* ателие, студио: **filmový** ~ киностудио

cena *ж.* награда, отличие

divák *м.* зритель: **televizní** ~ci телевизионни зрители; **filmoví** ~ci кинозрители

festival *м.* фестивал: **filmový** ~ филмов фестивал

film *м.* филм: **hraný** ~ игрален филм; **dokumentární** ~ документален филм; **němý** ~ ням филм; **kreslený** ~ анимационен филм; **krátký** ~ късометражен филм; **celovečerní** ~ пълнометражен филм; **natáčet** ~ снимам филм; **promítat** ~ прожектирам филм

filmový *прил.* филмов, кинематографски: ~**á kamera** кинокамера, снимачна камера; ~ **pás** кинолента, филмова лента; ~**é plátно** киноекран; ~**é ateliéry** киностудия; ~**é představení** прожекция (на филм); ~ **režisér** кинорежисьор; ~**á herečka** киноактриса; ~**á hvězda** кинозвезда; ~**é umění** киноизкуство; ~**á produkce** филмова продукция; ~ **průmysl** киноиндустрия

hit *м.* хит

hrát, hraji *несв.* играя: ~ **film** прожектирам, давам филм

kameraman *м.* кинооператор

kinematografický *прил.* кинематографичен, кинематографски

kinematografie ж. кинематография
kino ср. кино: **jít do ~a** отивам на кино
kinosál м. киносалон
komedie ж. комедия
plátно ср. платно, екран
pokladna ж. каса
promítat, -ám нескв. прожéктирам
projekce ж. прожéкция
režisér м. режисьор
trhák м. хит

13.3. Literatura Литература

báseň ж. стихотворение
básník м. поэт
beletrie ж. белетристика
číst, čtu четá: ~ **si noviny** четá вестник; ~ **nahlas** четá на глас
čtenář м. читател
čtení ср. четене
detektivka ж. криминалэ
drama ср. драма
epos м. эпос
kniha ж. книга: **třídní** ~ днёвник (училищен)
kniha ж. книга: **zábavná, poučná, vědecká** ~ забавна, поучителна, научна книга
knihkupectví ср. книжарница
knižní прил. книжен
legenda ж. легенда, предание

literární прил. литературен, словесен: ~ **dílo** литературна творба, литературно произведение, литературно творчество; ~ **činnost** литературна дейност; ~ **historie** история на литература, литературна история; ~ **věda** литературознание; ~ **kritik** литературен критик; ~ **teoretik, vědec** литературовед; ~ **dílo** литературно произведение

literatura ж. литература: **dětská** ~ дѣтска литература; **krásná** ~ художествена литература

lyrika ж. лирика: **milostná** ~ любовна лирика

novela ж. новѣла

poetický прил. поетически, поетичен

poezie ж. поезия

poezie ж. поезия, лирика: **milostná** ~ любовна лирика

pohádka ж. приказка: **lidová** ~ народна приказка

povídka ж. разказ, новѣла, повест

povídka ж. разказ: ~ **pro děti** разказ за деца

povídkový прил. който се отнася до разказ, до новѣла

proza ж. проза

psát, píšu/píši нескв. пиша: ~ (si) **deník** вода (си) днѣвник: ~ **verše** пиша стихотворения

román м. роман: **životopisný** ~ биографичен роман; **dobrodružný** ~ приключенски роман; **veršovaný** ~ роман в стихове

sbírka ж. сбирка: **básnická** ~ стихосбирка

sloh м. стил

spisovatel м. писател

text м. текст

titul м. заглавие, название на книга

verš м. стих

žánr м. жанр: **epický** ~ епичен жанр; **lyrický** ~ лиричен жанр; **satirický** ~ сатиричен жанр

13.4. Výtvarné umění Изобразительно изкуство

barva ж. цвят; боя: **akrylová** ~ акрилна боя, **olejová** ~ маслена боя, **temperová** ~ темперна боя, **vodové** ~у водни бои

dílna ж. работилница: **sochařská** ~ работилница на скулптор

fotka ж. фотография, снимка

fotoaparát м. фотоапарат

freska ж. фреска

galerie ж. галерия: **Národní** ~ Национална галерия

grafika ж. графика

hlína ж. глина

krajina ж. пейзаж

kresba ж. рисунка, графика

kreslit, -ím неск. рисувам графика, чертая, изобразявам

malba ж. картина, рисунка; рисуване, живопис: ~ **na skle** стъклопис, **nástěnná** ~ стенопис; **skalná** ~ скална рисунка

malíř м. художник: **akademický** ~ художник с академично образование

malířský прил. художнически: ~**é potřeby** художнически материали, ~ **stojan** статив, ~**á technika** художническа техника

malovat, -uji неск. рисувам с бои

modelovat, -uji неск. моделирам

náčrt м. скица

nákres м. скица, рисунка

námět м. тема, сюжет

napodobenina ж. имитация

obraz м. картина

obrys м. контур, силует, профил

olejomalba ж. картина с маслени бои

paleta ж. палитра

plátно *ср.* платно

portrét *м.* портрét: ~ **v životní velikosti** портрét в естéствен рýст

řezbář *м.* резбár

socha *ж.* стáтуя: **antická** ~ антична стáтуя

sochař *м.* скулптор

štětec *м.* чётка

tah *м.* шрих

umění *ср.* изкúство: **lidové** ~ народно изкúство; **výtvarné** ~ изобразително изкúство

vernisaž *ж.* вернисаж, открívане на художествена изложба: **pozvánka na** ~ покáна за вернисаж

výstava *ж.* изложба: ~ **moderního umění** изложба на модерното изкúство, **uspořádat** ~ организирам изложба

výzdoba *ж.* украса: **nástěnná** ~ стéнна украса

zátiší *ср.* натюрмóрт

13.5. Hudba Мýзика

blues *м.* блус

bubeník *м.* барабанист

buben *м.* барабан

country *ср.* кýнтри

dirigent *м.* диригéнт

dirigovat, -uji *несв.* дирижирам

festival *м.* фестивáл: **hudební** ~ музикален фестивáл

hlas *м.* глас: **hluboký** ~ дълбóк глас; **vyškolený** ~ обработен глас; **zvýšit** ~ повишá глас

housle *ж. мн.* цигулка: **hrát první** ~ свирия първа цигулка

houslista *м.* цигулар

hudba *ж.* мýзика: **lidová** ~ народна мýзика; **vážná** ~ класическа мýзика; **církevní** ~ църковна мýзика; **jazzová** ~ джазова мýзика; **komorní** ~ камерна мýзика; **sborová** ~ хóрова мýзика, **milovník** ~у меломán

hudební музикален: ~ **akademie** музикална академия; ~ **nástroj** музикален инструмент; ~ **škola** музикално училище, музикална школа; ~ **nadání, vlohy, talent** музикална дарба, музикални заложби, музикален талант; ~ **sluch** музикален слух; ~ **doprovod** музикален съпровод, акомпанимент; ~ **skladatel** композитор; ~ **styl** музикален стил, ~ **žánr** музикален жанр; ~ **škola** музикално училище

hudebník м. музикант

interpret м. изпълнител

klavír м. пиано

klavírní прил. отнасящ се до пиано: ~ **doprovod** съпровод на пиано

koncert м. концерт: **pořádat** ~ организирам концерт; **rockový** ~ рок концерт; ~ **je zrušený** концертът е отменен; **klavírní** ~ концерт за пиано

kytara ж. китара: **akustická** ~ акустична китара; **elektrická** ~ електрическа китара

melodie ж. мелодия

mikrofon м. микрофон

muzikál м. мюзикъл

nahrávka ж. запис: **video** ~ видеозапис, **zvuková** ~ аудиозапис

nástroj м. инструмент: **hudební** ~ музикален инструмент

nástroj м. инструмент: **bicí** ~е ударни инструменти, **hudební** ~е музикални инструменти, **smyčcové** ~е струнни инструменти

notový прил. нотен

opera ж. опера

opereta ж. оперета

orchestr м. оркестър: **estrádní** ~ естраден оркестър; **jazzový** ~ джазов оркестър; **symfonický** ~ симфоничен оркестър; **smyčcový** ~ струнен оркестър; **komorní** ~ камерен оркестър

pěvecký прил. певчески: ~ **sbor** хор, хоров колектив; ~**é umění** певческо изкуство; ~**á technika** певческа техника, техника на пение

piáno ср. пиано: **hrát na** ~ свирия на пиано

píseň ж. песен: **církevní** ~**sně** църковни песнопения; **milostná** ~ любовна песен

pop *м.* поп

sbormistr *м.* диригѐнт на хор, капѐлмайстор

skupina *ж.* грúпа, бáнда, **rocková** ~ рок грúпа

skládat,-ám *несв.* композíрам: ~ **hudbu** композíрам мýзика

skladatel *м.* композíтор

skladba *ж.* композиция: **hudební** ~ музикална композиция

soubor *м.* хор: **pěvecký** ~ пѐвчески хор

zpěvák *м.* певѐц: **operní** ~ óперен певѐц

záznam *м.* зáпис: **zvukový** ~ звукозáпис

zvuk *м.* звук